СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIX. Ч. 231. Джерзи Сіті, Н. Дж., понеділок, 5 жовтня 1931. VOL. XXXIX. No. 231. Jersey City, N. J., Monday, October 5, 1931. THREE CENTS.

ВИДАТКИ НА ЖИТТЯ ЗМЕНШИЛИСЯ НА [illegible] А ЗАРОБІТКИ НА 40%

ВАШИНГТОН. — Ételберт Стюарт, „Юнайтед Стейтс Комішенер оф Лейбор Стетістікс", подає на підставі обчислень, що між 1925 і 1931 роками видатки на удержання зменшилися на 15%, але зате заробітки зменшилися на 40%.

Стюарт каже, що це не значить, що заробітні плати зменшено аж на 40%, бо тут взято під увагу безробіття та це, що люди працюють тільки по два або три дні на тиждень.

Стюарт подає далі, що, приміром, пожива спала в ціні на 35%, але коли взяти інші видатки, які мусить оплачувати робітник, щоб удержати родину, то виходить, що кошти удержання як цілість зменшилися тільки на 15%. Тому робітники більше потерпіли через зменшення заробітних платень ніж зискали на спадку цін.

ЗАПОВІДАЮТЬ БЕЗРОБІТНУ ПАЙКУ І РОЗРУХИ.

НЮ ЙОРК. — Томас Лемонт говорив до 250 визначних нюйорських банкирів і промисловців і взивав їх складати добровільно жертви на допомогу безробітним, бо коли приватна жертвенність не буде вистарчаючою, правительство буте змушене приступити до виплати безробітної пайки.

Оту промову виголосив він зприводу кампанії за збірку $12,000,000, призначених на допомогу безробітним міста Ню Йорку. Таких безробітних нараховують тепер 750,000, між якими є 160,000 осіб і голов родин, позбавлених уже всяких засобів до життя.

Бувший говернор Смит, взиваючи до допомоги, заявив, що коли її не дамо, то треба надіятися серіозних розрухів безробітних.

„КАРДИНАЛС" ЗНОВУ ПОБІДИЛИ.

СЕЙНТ ЛУІС. — При другім змаганню бейзболової дружини „Кардиналс" з „Атлетикс" перші вийшли побідниками. Грі приглядалося понад 37,000 людей.

ЗА ДВОМОНЕТАРНУ СИСТЕМУ.

ВАШИНГТОН. — Сенатор Вора переконував президента Гувера, щоби скликати міжнародню монетарну конференцію в справі усталення тривкої вартости срібла в порівнанню з золотом. Вора є тої думки, що таке усталення ціни срібла відчинило би нові ринки збуту й допомогло би до ліквідації економічної депресії.

ФУТБОЛОВА ГРА АРМІЇ З МАРИНАРКОЮ.

ВАШИНГТОН. — Армія Спасення поробила заходи, щоби відбулися футболові змагання Армії з Маринаркою. Гра має відбутися в Ню Йорку. Дохід піде на допомогу безробітним.

РЕДУКУЮТЬ МАРИНАРКУ.

ВАШИНГТОН. — Секретар маринарки Адемс скликав найвищих офіцирів маринарки і повідомив їх, що президент вимагає як найдальше йдучого зменшення видатків на фльоту. Разом з тим він дав офіцирам три тижні часу на вироблення проєктів редукції видатків.

Кажуть, що наслідком цього будуть вицофані з руху 20 воєнних кораблів, як і зменшиться число маринарів. Думають зредукувати фльоту щодо мужви на яких 15,000 маринарів.

ҐРІН ПРО ОПОДАТКУВАННЯ БОГАЧІВ.

ВЕНКУВЕР (Канада). — Вилєм Ґрін, президент Американської Федерації Праці, далі осуджує дуже гостро зменування заробітних платень. Він каже, що коли робітники не будуть користати справедливо з зисків промислу, то будуть домагатися зміни спадкових законів, щоби держава могла забирати при спадках ті маєтки, які зібрано коштом визиску праці робітника. Робітники будуть теж домагатися підвищення доходових податків, щоб і тим робом держава могла забирати завеликі доходи промисловців. Ми не можемо дозволити, казав Ґрін, щоб одиниці збивали маєтки, а маси робітництва голодували.

ЩАСЛИВИЙ КУТОК НА СВІТІ.

БРАЄРКЛІФ (Ню Йорк). — Місцевий комітет допомоги безробітним подає, що має до розпорядимости ріжні джаби, але не може знайти безробітних у місті.

ПОКИНУВ СВІТ, БУДУЧИ „ЗДЕҐУСТОВАНИМ" З УРЯДУ.

ВІЛІҐ (Вест Вірджінія). — Гол Гюстон, літ 60, відобрав собі життя револьверовим вистрілом, пожелавши живучим виглядів на краще життя. У залишеній записці він подав за причину смерти те, що не може довше дивитися, як правительство нищить народне богатство і яке воно нездарне в управі краю. Таке правительство, писав Гюстон, є нечестю для цілого світа й воно мусить піти в забуття.

ЖІНКИ В АҐІТАЦІЇ ЗА МИРОМ.

НЮ ЙОРК. — Мейор Вокер приймав делеґацію з 50 жінок, котрі від імени Міжнародньої Жіночої Ліґо Мира й Свободи ведуть пропаганду за міжнародне замирення.

Вокер заявив, що місто Ню Йорк є саме примір ом міжнародного збратання, бо в ніякім місті на світі не живе стільки народів, що в Ню Йорку. А всі жиють у згоді й спільно разом працюють.

РЕВІЗІЯ В РЕДАКЦІЇ „ГРОМАДСЬКОГО ГОЛОСУ".

Дня 1 вересня ц. р. перевели органи слідчої поліції ревізію в льокалі редакції „Громадського Голосу". Шукали за скриптами сконфіскованих статей найновішого числа „Громадського Голосу", зокрема замітки, написаної з приводу голосів польської преси у звязку з убивством посла Голуфка. При тій нагоді забрали всю редакційну переписку і переписку Головного Секретаріяту УСРП.

АРЕШТУВАННЯ В ЗВЯЗКУ З УБИВСТВОМ ПОСЛА ГОЛУФКА.

У звязку з убивством посла Голуфка слідчий суддя з Дрогобича після переслухання приказав арештувати Марію Фабяк, служницю віллі СС. Василіянок, і Ол. Буйного, портієра тієї віллі. Ведуть дальше слідство.

КАРА СМЕРТИ ЗА ЗРАДУ ВІЙСЬКОВИХ ТАЙН.

У Лодзі арештували майора Гумніцького, спільника розстріляного майора Демковського. Гумніцькому доказали, що він, як шеф канцелярії мобілізацького референту ДОК Варшава, зраджував військові тайни. Тому Гумніцького передказали військовому наглому судови, який зібрався 1 вересня у Берестю над Бугом. Разом з майором Гумніцьким арештували емеритованого капітана Рудніцького. Наглий військовий суд засудив Гумніцького на деґрадацію, видалення з війська, відібрання горожанських прав і кару смерти (розстріляння). Справу Рудніцького передали цивільному судові.

АРЕШТУВАННЯ В СУДІ.

В канцелярії IV цивільного відділу апеляційного суду у Варшаві явився прокуратор для політичних справ і перевів ревізію. Наслідок ревізії був такий, що арештовано урядовця Станислава Фялковського під замітом протидержавної акції. Це вже другий випадок викриття небезпечних людей у суді, бо перед кількома місяцями було подібне арештування в найвищому суді.

САМОГУБСТВО.

В Знесінні (Львів) застрілилася 18-літня абсольвентка торговельної школи, Олена Сильвестер. Вона написала до своїх батьків листа, в якому каже, що для неї життя не представляє ніякої вартости і що вона хоче вмерти. Причина самогубства молодої дівчини, дочки дуже маєтних родичів — не вияснена. Її самогубство викликало в Знесінні велике враження.

ПОЖЕЖА.

В Биткові Новім, пов. Радехів, згоріло 8 мешкальних домів і господарські будинки. Кільканацять родин опинилося без даху над головою. Шкоду обчисляють на 100 тисяч золотих.

ЗГОРІЛИ СТИРТИ.

Ніччю з 23-го на 24-го серпня в Слоньску, пов. Дрогобич, невідомі справники підпалили стирти збіжа на фільварку гр. Скарбка. Згоріло 120 кіп пшениці. Справники украли теж два коні, що паслися біля фільварку.

УКРАЇНСЬКЕ БЮРО В ЖЕНЕВІ.

Українські справи перестають бути льокальними питаннями якоїсь зі східно-европейських держав, але прибирають широке міжнародне значіння. Тому явилася потреба поширення вже істнуючих звязків та кращого наладнання й сконсолідовання інформаційної праці за кордоном. Для цього Українське Бюро в Лондоні основало свою філію в Женеві.

Женевське БЮРО буде міститися при 29 Ке дю Мон Блян, де вже приготовано кімнати і всю потрібну обстанову. Після переведення формальностей, яких вимагають швайцарські закони, і після доповнення та вишколення відповідного персоналу, почне Бюро незабаром свою працю.

АНҐЛІЙСЬКА КНИЖКА ПРО УКРАЇНУ.

National Minorities To-day — by the Rt. Hon. **Lord Noel-Buxton.** Published by the Ukrainian Bureau, 40, Grosvenor Place, London, S.W.1. Так називаєтся нова книжечка, яку видало власним коштом УКРАЇНСЬКЕ БЮРО В ЛОНДОНІ. Стаття лорда Ноел-Бокстона була друкована в місячнику „Корент Ревю" з серпня 1931 р. На прохання БЮРА лорд Бокстон і редактор „Корент Ревю" дали дозвіл видати статтю осібною відбиткою. Лорд Ноел-Бокстон перед виданням ще раз справив і доповнив статтю.

Стаття поважного члена Палати Лордів дуже цікаво і річево обговорює меншостеве питання, головно українське. „Ще більше є число Українців, поверх чотири міліони — пише лорд Ноел-Бокстон — які найбільше терплять у Польщі. Їхня справа заставила звернути увагу на себе цілого світа, через дикий терор, якого допустився на них минулої осени польський уряд..."

ОТЖЕ НЕ БУЛО САБОТАЖУ.

Слідство в справі підрізання телефонічних стовпів у Модричі виявило, що первісний здогад, начеб стовпи підрізали українські саботажисти, була зовсім неправдива. Підрізання стовпів відбірні ропи мало характер особистої пімсти і не має нічого спільного з політичним замахом. Поліція арештувала Яна Кмьотка з Губич, робітника нафтового шибу в Модричі, якого фабрика відправила недавно. З пімсти Кмьотек підрізав телефонічні стовпи, які є власністю відбірні ропи.

ПОМЕРЛА ПРИ ДОЄННЮ.

В Поздишовцях на Словаччині пішла доїти корову вдова Анна Драбиткова. Ще не скінчила доєння, коли дійниця випала її з рук і бабка перевернулась. І диво! Корова так сильно почала ревіти, що сусіди занепокоїлись і прийшли подивитись. Так знайшли в стайні мертву жінку.

СТРАТИВ ЗІР, ЧИТАЮЧИ НА СОНЦІ.

В Домачеві коло Берестя вигрівалося на сонці богато людей. Нараз счинився між ними крик. Незадовго вияснилося, що 17-літній Врублевський при читанню книжки стратив нагло зір. Мимо лікарської помочи лишився надалі сліпим.

ВБИВ ЖІНКУ Й САМ ПОВІСИВСЯ.

У Львові при Вулецькій дорозі жив 56-літній нафтовий робітник Павло Липка, батько 6 дітей. Працював головно за кордоном і присилав жінці гроші. За три роки привіз до дому 40 тисяч золотих. В останніх місяцях довідався Липка, що жінка зраджує його з якимсь залізничником. Не помагали вговорювання, а ще гірші настали для Липки часи, коли він побив жінку, думаючи, що так приверне її до себе. Відтоді приходило в родині до страшних авантюр. Коли 2 вересня діти пішли до школи, Липка вбив жінку залізною штабою, а потім сам повісився в комірці.

ЛІСОВИЙ ЧОЛОВІК.

У Яблонній і околиці ходили чутки, що в тамошніх лісах живе „лісовий чоловік", увесь зарослий, у лахмітті та бруді. Поліція зацікавилася ним і дійсно знайшла в лісі його шатро, збудоване з гиляччя. Та не знайшли „лісового чоловіка". Вкінці переконалися, що він переховуєтся на деревах. Коли „лісовик" побачив, що його віднайшли, зіскочив з дерева та пустився втікати. Втікав 2 км., вкінці його зловили. Насамперед обстригли „лісовика" у фризієра, бо був страшенно зарослий, потім викупали й вимили. Показалося, що „лісовик" це 22-літній Генрик Якубовський з Полоцька, комуністичний аґітатор. Тому два місяці підчас заворушень у Полоцьку аґітував Якубовський, а що боявся арештування, втік у ліси та скривався два місяці. Тепер „лісовик" сидить уже в судовім арешті і відповідатиме за протидержавні виступи.

СУМНІ ВІДНОСИНИ.

Нехай відомо буде дирекції польської державної ґімназії в Золочеві, що кількох її учнів, Поляків, замешкалих при вул. Глинянській, протягом цих ферій заслужилися видатно для ідеї братнього співжиття обох народів і виставили вимовне свідоцтво не тільки свому вихованню, але й педагогічній системі, яка панує тепер у польських домах і школах. Вони безнастанно напаствували Українців, що переходили цею вулицею, висміваючи їх та лаючи голосно. Не зважали на погрози нападених, що підуть зі скаргою до дирекції їхньої школи. Предметом свого геройства зробили особливо одного вчителя „Рідної Школи", що мешкає при тій самій вулиці, засипуючи його безнастанно словами, які ображують його особисту й національну честь. У своїй агресивности посунулися до того, що позволили собі висміяти одного старшого Українця, інтеліґента, що переходив вечером з жінкою, наслідуючи його хід, мову, рухи і т. п. Рекорд у цьому спорті здобув учень V кл. Подгурський, син професора тоїж ґімназії (він потрафить публично у кіні папіроску закурити). От як гідно вміє нинішня польська молодь проводити шкільні ферії! („Діло").

ЗАТРОЄНІ ГРИБАМИ.

На Сілку, передмістю Бережан, затруїлася грибами родина М. Кукурудзи. Затроєних перевезено до шпиталю, де всі померли.

УМЕР ГОЛОВА „ПРОСВІТИ" МИХАЙЛО ГАЛУЩИНСЬКИЙ

ПОКІЙНИЙ ПЕРЕЖИВ ЛЕДВИ ПЯТЬДЕСЯТЬ ЛІТ ВІКУ.

ЛЬВІВ (Західня Україна). — Несподівано для всіх умер довголітній голова Товариства „Просвіта" й визначний український культурний діяч, Михайло Галущинський. Покійний уже довший час нарікав на нездорове серце та на астму, але ніхто не припускав, що його, маючого заледви пятьдесять років життя, забере так скоро смерть.

В покійному галицька Україна стратила визначного й трудолюбного культурного діяча на полі позашкільної народньої освіти.

ЕКОНОМІЧНИЙ СТАН ПОЛЬЩІ ПОГІРШИВСЯ.

ВАРШАВА (Польща). — Премієр Пристор заявив у соймі, що, з огляду на спад ціни анґлійського фунта, в Польщі значно погіршилось економічне становище. Тепер польський вуґіль і ткацькі вироби не можуть конкурувати в ціні з анґлійськими, а тому на міжнародніх ринках Польща стратила на користь Анґлії. Польща доставляє для Анґлії солонину і мясо. З упадком ціни анґлійського фунта польська торговля цими та іншими продуктами хліборобства почала поносити великі втрати.

Наприклад, ціни на худобу впали за 48 годин на 20%, а вони вже й дотого були такі низькі, що ледви виплачувалося хліборобам продавати свою живність. Тепер хлібороби не можуть дістати за свою худобу навіть тих грошей, що вона варта для них самих.

Уряд каже, що він за всяку ціну буде старатися втримати польський злотий на теперішній висоті його вартости, бо тільки таким чином Польща буде мати довіря в фінансовім світі й зможе затягнути нові позички. Для збалянсовання буджету, крім ріжних способів, Польща стягає на 5% утримання всім своїм урядовцям. Минулого року утримання їм уже зменшено на 15%.

ОДНИМ ФРОНТОМ ПРОТИ ЯПОНІЇ.

ШАНҐГАЙ (Китай). — Представники кантонського й нанкінського уряду прийшли до порозуміння. Обидва уряди мають обєднатися в один національний уряд, щоб Китай мав спроможність спільними силами боротися з Японією. 12 жовтня зїдуться уповноважені обох урядів для вибору кандидатів на становища в новому обєднаному уряді.

З Москви прибула на пограничну стацію Манчулі російська місія. Тут вона мала нараду з командуючим китайськими військами в тому районі. Росіяни заявили, що на кордоні Манджурії знаходиться 20,000 російського війська з літаками й тенками. Вразі потреби Росія може захистити від Японців Східно-Китайську залізницю. Китайці відмовилися від допомоги Росії й заявили, що вони самі зможуть охоронити цю залізницю.

ЗАВОРУШЕННЯ БЕЗРОБІТНИХ.

ҐЛЕСҐОВ (Анґлія). — Криваві заворушення безробітних відбулися в місті. Маси безробітних, узброєні палками, молотками, сокирами і взагалі всім, що лише попалося під руки, нападали на поліцію, що старалася їх розігнати. Багато знайшлося поранених серед безробітників, а також серед поліції.

Місцями демонстрація переходила в справжній погром, коли безробітні громили й грабували ріжні крамниці. Поліції з трудом пощастило припинити ворохобню, але на вулицях міста ще не спокійно, бо в ріжних частинах його збираються окремі гуртки для демонстрацій.

ЛИНДБЕРҐ ТРОХИ НЕ ЗАГИНУВ.

ШАНҐГАЙ (Китай). — Коли спускали на воду гидроплян Линдберґа, на якому він мав знову летіти для оглянення районів повені довкола Ганкова, гидроплян перевернувся. Линдберґ, його дружина й представник Ліґи Націй, д-р Ворциц, опинилися в бурних потоках ріки Янкце. Лише поспіх матрозів з анґлійського корабля „Гермес", який є літаковою стацією, уратував усі троє від загибелі.

Вода дуже ушкодила літак і тепер ще годі сказати, чи вдасться направити його так, щоб Линдберґи змогли летіти ним далі.

МЕК ДОНЕЛДОВИ ВИСЛОВЛЕНО ДОГАНУ.

ЛОНДОН (Анґлія). — Премієр-міністер Мек Донелд здавав звіт зі своєї діяльности перед зборами членів Партії Праці в тому районі, звідки його вибрано до парляменту. Мек Донелд пояснював, чому він став на чолі національного уряду.

Після нападів на Мек Донелда бувших його партійних товаришів збори ухвалили йому догану й не приняли його пояснень. З цього району, Сигем, намічають іншого кандидата до парляменту.

УМЕР СЛАВНИЙ СПОРТСМЕН.

ЛОНДОН (Анґлія). — Відомий любитель морського спорту, Томас Липтон, умер після короткої хвороби, у 81 році свого життя. Сер Липтон заслужив собі світову славу своїм спортовим характером, бо вмів по джентельменськи й з честю переносити всі поразки та невдачі, шануючи своїх переможців.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	0 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$2.75

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Тел. „Свободи": Montgomery 5—0498. Тел. У. Н. С.: Montgomery 5—1838.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ПОБОЮЮТЬСЯ МАЙНЕРСЬКОЇ РЕВОЛЮЦІЇ

„Відвічальні урядовці повіту Гарлан, в стейті Кентоки, а навіть здорово думаючі власники копалень мягкого вугля, побоюються, що цеї зими може прийти до бунту майнерів...", так пише кореспондент „Ди Ню Йорк Таймс", та подає, що ці побоювання мають реальні підстави. Він теж припускає, що може прийти до цього, що називаємо революцією, та що майнери будуть змагати перебрати владу в повіті.

Прямо годі вийти з дива, що в ґазеті, в якій так мало було згадки про відносини в Гарлан, нагло читаємо великий заголовок: „Побоюються майнерської революції в Гарлан". А прецінь майнерська траґедія в Гарлан тягнеться вже від пів року; там страйкують, там було вже богато вбитих; 44 майнерів судитимуть ще тепер за огидне вбивство, а богато інших за ріжні інші здогадні злочини. Та про це все мало в Америці знають, бо консервативна преса малощо за ті події писала. А дотого в повіті Гарлан заведено таку гостру цензуру, що кореспондентів замикають до тюрми і побивають, так що важко дістати вірні інформації.

Відомости, які тепер подає „Ди Ню Йорк Таймс", походять з боку впливового, але консервативного часопису. Тому саме має це особливе значіння, коли того роду орґан передає образи невідрадних обставин, серед яких живуть майнери в Гарлан. І коли кореспондент побоюється революції майнерів в Гарлан, то вже з його власних спостережень видно, що коли би вона вибухла, то причиною її не буде комуністична аґітація. Бо комуністи можуть тільки визискати траґічне положення майнерів, щоби пхнути їх до розпучливого кроку.

З описів того кореспондента виходить, що майнер у Гарлан є цілковито в руках власників копалень. Він мусить купувати в компанійних склепах і платити за товари далеко вищу ціну ніж деінде. Майнер мусить посилати дітей до такої школи, в якій учать учителі, наставлені компанією, і мусить ту школу і тих учителів оплачувати. Тесаме є з церквою і священиками. Майнера слідять на кождім кроці. Він навіть не може приймати в хаті гостей, котрі не понутру власникам копалень. Майнерів ошукують при важенню вугля, при лікарських оглядинах і відшкодованнях, здирають з них ріжні фонди і кажуть їм працювати більше годин, ніж за них платять.

Отсе є коротка історія майнерів у Гарлан, котрі страйкують і бунтуються.

ОБОРОННИЦЯ СИЛЬНИХ І ПЕРЕМОЖЦІВ

Отак можна й треба назвати ту міжнародню орґанізацію, що називається Ліґа Націй. Далеко правдивіше булоб її назвати Ліґою переможців та гнобителів, бо коли придивитися до діяльности Ліґи Націй на протязі її істнування, то ми побачимо, що вона ще ні разу не видала рішення на користь слабшого, чи покривдженого. Вона завжди ставала по стороні сильних, по стороні тих, що чуються самі „панами" в Лізі.

Пригадаймо собі міжнародні конфлікти, які їй довелося „рішати", й ми побачимо там справу віленську, що рішена на користь Польщі, яка захопила Вільно в Литовців. А ось перед нами свіжий приклад захоплення Японією частини Манджурії й знову та сама тактика Ліґа Націй, що була у віленському питанню. А міжтим, коли минулого року схопилися за чуби Китайці й Росіяни, тоді Ліґа Націй старалася „помирити" їх, бо чи не підготовлювалася ще тоді японська окупація Манджурії?

Сотки ріжних національних меншостей зверталися до Ліґи Націй в обороні своїх покривджених прав, а ніколи не діждалися від неї позитивного рішення. Справа їх оскаржень або „забувалася", або передавано її до „полагодження" тим, кого оскаржувано. Не диво, що й в українській справі Ліґа Націй пішла своїм старим, випробуваним шляхом і передала полагодження українських зажалень в руки Польщі, на яку ті зажалення подані. Отож виходить так, що суддя передає справу злодієви до полагодження її й „справедливого" рішення. Злодія скаржать за розбій, грабіжництво, морди, а суд каже йому „полагодити" її з тим, кого мордовано, грабовано, чиїх братів, дітей і батьків той злодій убивав. Що може бути цинічнійше від такого рішення й такого поступовання цього міжнароднього „суду справедливости"?!

Українську справу в Лізі Націй відложено на січень не для того, що Ліґа тоді „буде мати більше часу", але тому, що вона сподівається, що до того часу Українцям насточортіє до неї апелювати, а Поляки таки знайдуть серед Українців таких „представників народа", що прийдуть до порозуміння з Ляхами й справу зажалень Українців витягнуть з Ліґи Націй. Це буде найліпшим виходом з того прикрого становища, в яке Польща загнала своїм страшним катуванням в мирні часи українського населення своїх приятелів і опікунів. Справа стала надто голосною й ліпше для покровителів Польщі й для неї самої та для Ліґи Націй, коли Українці „порозуміються" з Польщею й тим витягнуть свої зажалення з Ліґи Націй. Тоді, мовляв, авторитет Ліґи Націй буде збережений.

Ось, властиво, та основна причина, через яку Ліґа Націй „не знайшла вільного часу" для розгляду українських зажалень. Українці цей факт безумовно приймуть спокійно, бо що він значить у порівнанню з тим, коли польські улани катували й на смерть забивали українських людей в Галичині, коли вони нищили українські культурні та економічні установи й приватне майно невинних українських жертв польського садизму, Адже тоді ввесь світ мовчав і не протестував, бо Поляки, мовляв, переводили „пацифікацію" українського населення. Знайшлася навіть світова преса, яка виправдувала таке поведення польської держави, а ще більше знайшлося такої преси, яка замовчувала факти катування Українців на їх землях. Та Українці пережили панщину, переживуть і Пілсудщину. В Лізі Націй маємо ще один доказ того, що нема чого надіятися на те, що нам хтось поможе. **Вся сила наша в нутрі нас самих. Лише в боротьбі добувається право людині й народови.**

Перед Українцями стелиться шлях дальшої невсипучої праці й боротьби. Від того, чи іншого рішення в справі українських зажалень у Лізі Націй взаємовідносини Українців з Поляками не зміняться, хоч би Ліґа Націй стала навіть цілковито на сторону Українців. Певне рішення моглоб лише вплинути на методи боротьби Ляхів з Українцями та на методи нищення українського національного руху на землях України, загарбаних Польщею. **Українсько-польський спір розвяже реальне відношення сил цих двох народів не лише на теренах, що тепер припадково знайшлися під Польщею, але й на теренах всієї етноґрафічної України.**

Шлях до нашої державности простий і ясний. Самоорґанізація, національно-державна свідомість і активність всього українського загалу на всіх українських землях. Творення своєї культури, економічної сили й прибудження політично-державної свідомости в широких народніх масах, ось підстави, на яких буде збудувана українська держава. Тому український нарід далі піде цим тяжким шляхом, щоб „У поті лиця свого" створити ті фундаменти, на яких у відповідний час зіпреться активна збройна боротьба українського народу за свою державність. Перед 1917 і 1918 роками ми не мали добре приготованих фундаментів нашої державности, а тому й провалилися. Тепер Українці знову дістали „передишку", може навіть на дуже короткий час, яку вони мусять використати, щоб скінчити те, чого не докінчили раніше, чого не зробили ще перед Великою Війною.

Те, що Українська справа не знайшла відповідного відгуку в Лізі Націй, не може нас дивувати, а тим більше—зневіряти. Щож, будемо далі працювати над творенням своїх цінностей, з яких виросте наша державність. Робім так, щоб у відповідний час і глухі почули наш голос, а сліпі політично прозріли й побачили силу та міць зорґанізованого українського народу. Будемо далі працювати ще з більшим запалом, як у себе на рідних землях, так і скрізь поза кордоном, щоб витворювати такі умовини, які облекшать боротьбу нашому народови в слушний час. В краю орґанізація національного життя на всіх ділянках людського життя, а поза краєм — аґітація, висвітлення правди й розвіювання наклепів, які ріжні вороги української державности плетуть навколо українського імени. Це наш шлях.

Цим шляхом український нарід уже пішов і нема сили, якаб його спинила! За невдачами прийдуть удачі й знову невдачі, щоб змінитися вдачами. Лише загальний підсумок удач і невдач, у кінцевому балансі української боротьби за державність, означить бути, чи не бути українському народови великим державним народом. Отож працюймо, щоб наші вдачі й позитивні цінности перевищили невдачі й усе те, що є в нашому життю неґативним. Чим більше буде те перевищення, тим скорше й лекше ми прийдемо до своєї державности. Шлях до свободи народів, а тим більше до державности, висипаний тяжкими гострими тернами, а ми йдемо по ньому босоніж. Отож нераз будемо відчувати гострий біль від тернів. Та коли не спинимося й не злякаємося їх, то щасливо закінчимо свій шлях у вільній державі.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

УКРАЇНСЬКА ШКОЛА.

Наша свідома іміґрація звертає тепер щораз більшу увагу на українську школу. Завдяки „Обєднанню", яке видвигнуло конечну потребу реорґанізації Рідної Школи, інтерес для цеї школи зріс.

Та того ще замало.

В Америці українська школа була би дуже велика, колиб наш нарід зрозумів вартість цеї народної святині й колиб не було між нами забагато „директорів", ріжних „інспекторів", котрі мають „свої" пляни, „свою" шкільну проґраму, й хотять, щоби сліпий показував видючому просту дорогу. З тими „директорами" та „інспекторами" приходиться часто заводити боротьбу, а це дуже шкідливо відбивається на тій орґанізації, де такий „штурм" буває. Задля невідрадних обставин, серед яких наш нарід збуває чорні дні, ми мусимо часто з болем серця і з затисненими зубами мовчати. Хороба демаґоґії дуже вкорінилася між нашим народом і тому в нас таке безладдя. Демаґоґія це темна ніч: це ніч без місяця і без звізд.

Хотілося би, щоби бодай на полі шкільного ділання можна було робити культурну роботу, щоби хоч наші діти не сміялися з нас. Треба підкреслити, що американська дитина вміє думати, й вона багато більше знає ніж багато наших вусатих дітей. Питався раз девятьлітний хлопчик, — син „директора" одної української школи, — чому він пчихає, чому плаче, чому сльози солоні, а „директор" витріщив очи на сина, пошкробався в потилицю і каже до свого товариша, „інспектора" школи: Бачиш, який мій син мудрий!

Щоби Українська Школа в Америці виконала своє завдання як слід, є пожаданим, щоби Щоб Українська Школа в Америці були зложені з таких людей, котрі на шкільництві розуміються: людей благородних, характерних, а не таких, котрі кладуть свої амбіційки вище самої справи. „Обєднання" повинно теж держати контролю в тих місцевостях, де школа підлягає „Обєднанню". З боку „Обєднання" повинен відвідувати ті школи наш педаґоґ проф. Осип Стеткевич, або хто інший, призначений „Обєднанням", та провірювати, чи наука в даній школі відбувається згідно з вимогами шкільної проґрами. Зробивши так, тоді Українська Народна Школа в Америці буде зростати, українські діти винесуть з тої школи правдиве знання рідної мови, а й не буде в такій школі місця для вроджених „педаґоґів", котрі на шкільництві розуміються стільки, що рак на астрономії.

Колиж Українська Народна Школа в Америці має зберігти наших дітей від повної асиміляції, треба, щоби керівники школи розуміли своє завдання. В противнім разі школа не виконає свого завдання.

Школа є святою інституцією, і нею повинні завідувати лише такі люди, котрі мають благородні серця й розумні голови, а учителями повинні бути правдиві педаґоґи.

Андрій Струк.

Наші діти.

Канарчукам народилася ще одна дитина.

— А що, Славцю, чи то не гарно, що ти дістала ще одну сестричку? — питається батько.

— Гарно,—відповідає Славця. — Одначе інших річей потрібно нам іще більше.

В. Будзиновський.

ПОРОХНО І КРОВ

(Любощі в історичних актах).

В архівах міста Львова заціліло до наших часів богато судових та інших актів з часів старої Польщі. В тих актах є дуже богато матеріялу не лиш для історії міста Львова. В сих актах, собливо в судових, законсервувалися, неначе комаха в бурштині, неначе той носоріґ в ропі галицької Старуні — товариське й родинне життя давних „Львівчиків". З тих актів ми довідуємося, як у віці Хмельницького Львівчики заробляли на свій хліб, як жили, як гуляли, як сварились і як любилися. Про все те давні судові акти говорять богато докладніше, як нинішні. Нині суддя протоколує тільки те, що важне для спірної справи. Тоді до актів ішло все те і так, що і як написала процесова сторона. З тих старих судових актів витягаю документи з процесу між залюбленим і звідницею. Справа була така:

— 1660-их рр. жив у Львові богатий, але старий вдовець з дітьми, купець Бальтазар Ґрабовський. На його біду у Львові жила також молода і гарна донька богатого міщанина, Настуня Ґреґоровичівна. Пан Бальтазар був католик і Поляк, Настуня православна Українка. В хаті Ґреґоровича Ґрабовський мав якийсь крам. Іскорка з очей Настуні впала на порохно і з неї розгорілася горяча любов. Старий зачав здобувати серце молодої дівчини всякими способами. Передавав дарунки, наймав музики і співаків, щоби під вікнами милої влаштовували серенади. Щоби челядь Ґреґоровичів помагала йому, обдаровував службу.

До Настуні залицявся ще другий міщанин, але молодий і православний Українець, Киріяк Папара.

Мама Настуні була противна Ґрабовському. Сама Настуня поводилася так, неначеби рішилася вийти за Ґрабовського. Чи збиточниця лише дурила його, щоби старого підоймити на сміх, чи може в останній хвили роздумалася, годі знати. Досить, коли Ґрабовський вже розкошувався самою думкою, що незабаром обійме Настуню як свою шлюбну жіночку, вона зробила йому поганого збитка. Киріяк Папара викрав її і звінчався з нею. Ціле місто сміялося з Ґрабовського.

Гірко поранений на серцю і висміяний вдовець хотів бодай відбити собі кошти своєї офензиви на серце дівчини. Він завдав Настю до міського суду і до церковного. Тодішний український епископ виклляв Настю і її мужа. Пізніше ту анатему здоймив з них. В міськім суді Ґрабовського і Настю заступали адвокати „прольокутори". Всі особи наведені в процесі, належали до львівських патриціїв, себто до міської аристократії.

З процесових актів виходить, що тодішні львівські Українці берегли свою національну і релігійну окремішність. Мати Настуні була противна Ґрабовському, бо він „католик". Настуня боронилася, що вона Ґрабовського не тягла до себе, бо за „Поляка" не вийшла би.

Нехай читачеви старі судові акти скажуть, як то було:

І. Прольокутор Ґрабовського.

Першим, у сім процесі важнішим, в судових актах захованим документом, є промова прольокутора (адвоката), що заступав „покривдженого" Бальтазара Ґрабовського. Прольокутор сказав:

„Бачучи невідмінний афект (у Настуні), старався актор (Ґрабовський) давати приличні „упомінки" й інші дарунки як позваній так і мамі; також домашним для поширення прихильности — як се є в звичаю, котра (Настуня) не лиш ріжними людьми, домашними, слугами і факторами, але й ріжними скритими писаннями своїми зводила, анімувала й інформації давала; дарунки, перстені, вінці, років 7 і інші дарунки присилати, музики справляти, пісні співати (серенади під вікнами?), добрі мисли відправляти, приятелів зводити казала... Так тоді, зневоливши актора (Ґрабовського) до своєї приязни, котрий афектом через такові картки і ріжних післанців притяганий, що, так сказати мусить, сподівався і то собі про невідмінну приязнь надіявся, що як то кажуть: все те переміг бог любови, бо таки чогоб він не переміг?! До того, будучи так заасекурований, ріжні дарунки слав, експенса ложив, тримаючи о тім, що правдиве кохання не потребує мати жадних способів. Але одного разу, коли він якби найбезпечніше зіставав утверджений, ворожий чоловік (Киріяк Папара) зробив, що не лиш на такі довгі заслуги і фатиґи пана актора (Ґрабовського) наступив, його майже, так речи мусить, з тої приязни хитрим і негідним способом позбавив, але здоровля і репутації збавив і до таких значних шкід привів, коли, не респектуючи, на втрати і праці його, майже ґвалтом нічю та без відома батька і приятелів, на велику ганьбу актора і дому його — ту Анастазію увів, увівши, через кілька днів у себе у вязниці держав, і тую, щоби за пізваного (Папару) пішла, ріжними способами приневолив, потайки без приятелів і без дозволу матери проти всіх прав шлюб собі дати казав...

Свідок.

На доказ, що дістав слово дівчини, Ґрабовський поставив свідка, шляхтича Павла Пежховського, скарбника лукомського. Сей свідок зізнає на письмі:

„Даю те моє свідоцтво, що я з товаришем моїм паном Войною, будучи депутований від маршалка кола на той час звязкового, то є пана Свідерського, на вибирання хліба від львівських Жидів, ми станули в камяници Ґрабовського; де набравши між собою довіря, звірився нам, що мав приязнь на той час з панною Анастазією Ґреґоровичівною і ужив нас в тім, щоби ми до неї дійшли і вирозумівши з неї, коли би була йому приятелем чи ні, слово дістали. Колисьмо прийшовши до оної... вирозумівали ми з неї, чи була би оному приятелем. Вона зізнала перед нами, що не відмінним, але досмертним. І слово оному через нас дала, обезпечаючи його цілком, що його не мала завести... Що так є, а не інакше, моєю совістю завязуюся..."

Листи Настуні.

Ґрабовський передав судови листи Настуні, писані до нього. Ті листи заховалися в актах. Деякі з них повторимо.

Лист І.

„Позов даю В. М. (Ваш Мосці) Панови на понеділок на ранішну Службу Божу; щоби В. М. Пан зволив ставитися на годину 10; і я там буду. Як В. М. Пан не ставишся, то даш вину велику".

Лист II.

В другім листі Настуня розказує Ґрабовському, як то її баламутять в інший бік, але вона не подається, бо далі стоїть твердо при нім:

„Добридень посилаю В. М. Панови через мою картку, при тім повідомляю: Онодішного дня о. Боґуш (пралат) з паном Стефаном і з шурином (Ґеорґієм Папарою) були, ріжними способами на мене находили. Вчерашного дня пан Мазаракі з тим шурином ходили до мене, ріжні слова говорили і я також на те відповідала. Вечером вислали до мене о. Боґуша як пралата. В тім я не нахилилася на їх сторону. Вийшла тихо надолину і вчула ріжні шальберські секрети. Заявила зараз перед о. Боґушем, що до хати відійшов, а добродійка (мама?) з неправди правду чинить. Тепер шурин просить мене, щоби з того нічо не було.

„Уважай, В. Мосць, як хоче. Прийдиж, В. Мосць, з паном Анчевським і з паном Зімофовичем і з паном Синдиком. І також, В. Мосць, говори, що в тім часі слово від мене дістав, коли я була у пана шурина; тоді, коли Енджейова Стрілецька, мама Несторовичевої, померла. Я другої днини з братом посварилася і до шурина відійшла. Ваш Мосць, ідучи до фірти з паном Синдиком, зійшовся зі мною в сінях і в той час я руку дала, і тойже перстень покажу, а В. Мосць інший пришли Зосьою.

„Лише так поступай, як та картка, котру я писала. Пан Синдик, як свідок, але нині! Н. В."

Лист III.

Настуня посилає Ґрабовському образець Богородиці і пише:

„Сей маленький даруночок нехай не буде малим, бо в очах твоїх серцем моїм постійним невідмінну прихильність в ньому репрезентую, коли королевої над королями контерфект дарую.

„Низький поклін пересилаю через ту благу карточку.

Настуня".

Лист IV.

„І. М. Пане Ґрабовський, добродію мій.

„Зі щасливого повороту з Ярослава я немало втішилася, що Господь Бог в добрім здоровлю привів, а за обіслання ярмарку дуже дякую В. М. Панови, котрі любо приймаю, як прихильна приятелька В. Мосці Пана. Також за вінок дякую і на голові любо його носити буду. Пані матці моїй, хоч сему є дуже противна, В. Мосць не протився, бо то не з себе має, але з повинних своїх, котрі раді би, щоби я за якого кульфона пішла, коли з того не буде нічого. Прошу, щоби В. М. побачивши зі мною після обіду, бо пані матка відійде до пані сестри (Ґеорґової Папарової) і до церкви, то про все розмовлю-

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Конвенція Горожанських Клюбів.

Майбутня конвенція Союза горожанських клюбів стейту Ню Йорку, котра має відбутися в місті Трой, Н. Й., дня 10 жовтня ц. р., повинна зацікавити всіх Українців, горожан цього краю, а особливо тих, котрі мешкають у нюйорськім стейті.

Надходить зима, а сотки тисяч безробітних з родинами наражені на холод і голод. Федеральні, стейтові та міські уряди вже поухвалювали великі суми грошей на розпочаття публичних робіт, щоби дати хоч тимчасове заняття безробітним, але також є і те відомим, що хто не є горожанином, той не зможе дістати заняття при державній роботі. Такому лишається хіба шукати запомоги в добродійних організаціях.

Можна сподіватися, що не так легко буде нашому чоловікови, хочби й горожанинови, дістати яку публичну роботу або і належиту запомогу, бо наші люди не знають, де за тим шукати, а буває і таке, що інші люди, дорогою ріжних протекцій, все захоплюють для себе, а наших випихають.

Цьому повинні запобігти українські організації, котрі повинні упімнутися за українських безробітних. До цього надаються найкраще горожанські клюби, котрі повинні по своїх місцевостях занятися безробітними і через свої політичні звязки постаратися про заняття або запомогу.

Ця справа буде обговорена на конвенції Союза клюбів, і кождий клюб дістане відповідні директиви від Союза, як повести цю дуже важну роботу у своїй місцевости.

Друга важна справа, котра буде обговорена на конвенції, є справа спопуляризування українського імени в Америці і поставлення нас нарівні з іншими народностями. Нам все дється велика кривда, бо ми не маємо своєї держави, отже причислюють нас до Росіян, Поляків і т. д. Приміром, офіціяльний звіт цензусового бюра подає, що в стейті Ню Йорку всіх чужинців є 3,191,549, з чого 629,322 є роджених в Італії, 481,306 в Росії, 350,386 в Польщі, 349,196 в Німеччині, 142,298 в Австрії і т. д. За Українців нема згадки, бо офіціяльно не істнує українська держава, і нас вчислено до Поляків, Росіян і т. д.

На конвенції буде теж мова про те, як зорганізувати нашу виростаючу молодіж при горожанських клюбах, котрі під теперішню пору до того найліпше надаються, якщо ведуть роботу. Нашу молодь треба виховати на добрих і активних горожан цього краю, а крім цього напоїти їх серця українським патріотизмом, щоби вона могла далі продовжати визволення нашого народу в Европі.

Тому треба кождому нашому громадянинови застановитися серіозно над цими важними для нас справами і вступити в членство місцевого горожанського клюбу; а як такого клюбу в даній місцевости ще нема, то приступити до його зорганізовання. Всі клюби в стейті Ню Йорк повинні від себе вислати делегатів на цю конвенцію, щоби можна спільно обговорити всі справи і повести відповідну акцію.

Памятаймо, що з доброю волею можна всього добитися, але треба робити організаційно, бо лише в організації сила.

Михайло Радик.

КОГОС, Н. Й.

З жіночого руху.

Дня 21 вересня гостила у нас д. Олена Лотоцька, котра є головою „Союза Українок в Америці". Місцевий відділ „Союза Українок", користаючи з цеї нагоди, скликав загальні збори і попросив д. Лотоцьку, щоби виголосила реферат про організаційний рух між українським жіноцтвом. Пані Лотоцька радо згодилася на цю пропозицію і виголосила довший і цікавий реферат, пояснюючи всякі справи, і заохотила жіноцтво до дальшої праці. По рефераті наступили запити з боку присутних жінок, на які шановна референтка давала вдоволяючі відповіди.

На кінці уряд подякував д. Лотоцькій за труд і ухвалив вступити як відділ до Централі Союза Українок.

О. К.

ДЛЯ ТИХ, ЩО ХОЧУТЬ ВІДЗИСКАТИ ЗДОРОВЛЯ,

ЗІЛЛЯ МІЛЄРТОН — ПОМІЧНЕ СРЕДСТВО.

Не вариться — не париться — уживається в природнім стані.

Я і мій чоловік Гарри від довшого часу вічно недомагалисьмо на здоровлю. Від коли уживаємо зілля Мілєртон поправилося наше здоровля до сеї степени, що вже ніяких долегливостей не відчуваємо. Ваш Мілєртон є знаменитим средством для хорих людей — длятого всім його поручаємо.

CATHERINE and HARRY NIEMREC,
551 Linden Avenue, Johnstown, Penna.

Через 2 роки я терпіла на болі в лівім боці — неначеб хто колов ножем. Ніякі лікарства не помагали. По вжиттю кількох пачок зілля Мілєртон болі зовсім уступили і тепер чуюся здорова. Дякую Вам сердечно. Ваш Мілєртон поручаю всім знакомим.

ANNA DAMANSKA,
2024 Rublo Street, Chicago, Ill.

Через цілі роки я був тяжко хорий. Болі голови, в грудах і крижах, ослаблення кишок і міхура, вкінци втрата влади в руках і ногах. Не помагали старання многих докторів, ані побут в 2 шпиталях і в санаторії. Майже цілковитий каліка я почав уживати зілля Мілєртон. Ваше зілля се зробило, що вже чуюся добре і можу працювати. Прошу сей лист оголосити в газетах, нехай хорі люди довідаються, як дуже помічне є зілля Мілєртон навіть в найтяжчих случаях.

John Rozumoski, Green Creek, N. J.

Регулярний ордер Мілєртону виносить 2 доляри. Є се вистарчаюча скількість, щоби пересічному хорому запевнити бажані результати в недовгім часі. В замовляючім листі належить долучити 2 доляри готівкою або моні-ордер.

АҐЕНТКА
на Port Richmond, S. I., N. Y.:
ANNA SCHMIDT,
174 Treadwell Avenue.

АДРЕСА:
J. S. MILLER, Inc., Dep. U.,
62 BEACON ST., NEWARK, N. J.

Strugar Upholstering Co.,
CUSTOM MADE FURNITURE.
SLIP COVERS, — DRAPERIES, — CURTAINS.
88 East 10th STREET, NEW YORK CITY
Phone: STUYVESANT 9-7343.
Ми є одинокою українською фірмою, що солідно, дешево й на час виконує всякі тапіцерські роботи. 131
Нові меблі на замовлення і направа старих.

ШКІЛЬНІ КНИЖКИ

КОТРІ МОЖНА ВЖЕ ЗАМОВЛЯТИ В НАЙБІЛЬШІЙ КНИГАРНІ „СВОБОДИ".

	цнт
Перша Книжечка (Буквар), П. Матвійчука	40
Друга Книжечка (Читанка для II. кляси), М. Матвійчука	45
Трета Книжечка (Читанка для III. кляси), М. Матвійчука	60
Коротка Історія України, І. Крипякевича	50
Мала Історія України, І. Крипякевича	15
Початкова Ґеоґрафія, з багатьома малюнками і картою, написав Степан Рудницький	75
Малий Катехизм християнсько-католицької релігії, уложив о. Іван Рудович	35
Біблійна Історія, старого і нового завіта, о. д-ра Ярослава Левицького	85
Коротка Історія Біблійна старого і нового завіта, уложив о. д-р Я. Левицький	75
Шкільний Співанник, Ф. Колесси	75
Засвистали Козаченьки, народний співанник з нотами і малюнками	65

Повищі книжки можна набути в книгарні Свободи. Сих книжок маємо тільки по кілька примірників.

"SVOBODA"
81-83 GRAND STREET. JERSEY CITY, N. J.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

PRESS REPORTS ON UKRAINE AND UKRAINIANS.

"MASSEY HASN'T BEATEN GOOD MAN YET," SAYS JADICK IN PREDICTING OWN VICTORY.

Ukrainian Boxer Expects Reach, Experience and Skill to Give Him Triumph in Windup at Arena Next Monday.

By Lansing McCurley.

I met Johnny Jadick last night and asked him if he had anything to say about the fight he will make with Lew Massey at the Arena next Monday night when the portly purveyors of fistic relish seek to separate the world series clients from their money in the interests of Messrs. Fried and Fishman. "Do I?" cracked Johnny, "Well, I should say so. I've got lots to say about lots of things and if you want to print them you can go ahead and do it."

"First of all," he continued, "I want you to understand that I am not a Polack but Ukrainian, and here is a lot of difference, and the Ukrainians are going to give me a banquet soon, and you'll have them calling if off it you keep printing that Puggy says his guy will knock my Polack head off.

"Next," he went on, "I want everyone to know my handlers are not a couple of lugs, and that I am quite aware of the fact that some wise guy wants me to run into Massey wide open and thinking I'm Dempsey and get plastered. That's the stuff behind the lugs in my corner yarns. Joe Ferguson is one of the two men always with me and my manager, Tommy White, is the other. Both have my interests at heart, are friends of mine as well as business associates, and Ferguson has forgotten more about the fine points of fighting than the bird who calls him a lug in the papers ever will know."

* * *

"Is that all you have to say, Johnny?" I broke in. "What I want is some fight dope, not stories of Ukrainians and lugs."

* * *

The Low-Down.

"Well," said Johnny at this, "I'll tell you what I think about the fight, if you really want to know. Massey is a good fighter and he's got a hard punch and he's game and clever. But he's never fought anyone tough that I know of and away with it.

"Taylor's hands were broken. Bass wasn't at his best, and then Lew was scared to death. Datto is a man near 35. Battalino had an infected finger. Singer is good, but what did he do with Singer? Lost and looked bad in losing.

"I think I can give him a good licking. I have the height and reach and I know more and I'm sure I can box better. Of course, I may be mistaken, but I doubt it very much. And that's my way of looking at this fight, if you want to know, and you can print it."

* *

Whereupon the slim Ukrainian drew on his new gray coat, adjusted its stylish belt, airily doffed his pure white chapeau and jauntily stepped off into the night.

(Daily News,
September 29, 1931).
(Philadelphia Daily News,

—o—

THE UKRAINIAN PETITIONS.

To be Submitted to League Council.

COMMITTEE'S DECISION.

(From our own Correspondent).

Geneva, Friday.

The Committee of Three appointed by the Council of the League of Nations to examine the Ukrainian petitions referring to the so-called "pacification" last November and December met to-day. The Committee decided to bring the question before the Council immediately. Such a decision can only imply that the Polish Government has failed to provide a satisfactory account of the negotiations which were supposed to have taken place between the Polish authorities and the Ukrainians.

This is hardly surprising, as it has been frequently explained in the "Manchester Guardian" that the Polish Government refused to negotiate unles the Ukrainians promissed to withdraw all petitions from the League. This attempt to undermine the authority of the League and of the Minorities Treaties has completely failed, as the decission of the Committee of Three is in itself a severe criticism of the Polish Government.

Polish Government's Position.

When Mr. Henderson was chairman of the Committee, a step was taken which gave the Polish side every chance to improve a very bad case. I understand that the Polish Delegation, at last two or three times, submitted a statement which was rejected as unsatisfactory by the Committee.

The decision of the Committee is all the more impressive as Mr. Henderson was succeeded as its chairman by Lord Cecil, who has sometimes appeared to take a less active and personal interest in minority questions than Mr. Henderson. It now remains for the British delegate to speak plainly begore the Council, and the German and Canadian delegation can surely be expected to co-operate in preventing the matter from being shelved again.

The Polish Delegation let it be understood to-night that the matter would not be discussed during the present session of the Council, but that a rappourteur should be appointed and that the question should not come up again until the January meeting of the Council. The facts justify the fullest and most immediate publicity, and no other course is open to the Council unless it is to do fatal damage to its own prestige.

(The Manchester Guardian,
September 19, 1931).

—o—

THE LEAGUE AND THE UKRAINIANS.

The League Council has apparently postponed till January all discussion of the petition from the Ukrainians in Poland on the subject of the "pacification" which took place just a year ago. The reason given for this delay is the short time at the Council's disposal. It is an excuse which is hardly likely to satisfy anyone except the Polish Government, which has been trying its hardest to prevent the Council from ever discussing the petition at all. It stands to reason that the Council, if it had the mind to, could easily find time to deal with these petitions. The facts of the Polish persecution, which took the form of brutal flogging and arson by cavalrymen, are by this time common knowledge. They have been sifted by a Committee of Three, composed of British, Norwegian, and Italian representatives, who have been at great pains to bring the Poles and the Ukrainians to a peaceable settlement. This proved impossible because the Polish idea of a settlement is an agreement by the Ukrainians to surrender all the rights which the Poles have promised to respect. It was only when this refusal of justice became clear that the Committee of Three decided to bring the petition before the whole Council, a step which is equivalent to strong censure on the Polish Government. But after all, despite the Committee's action, the matter is not to be discussed for another four months at last. And no doubt in January the Polish Government will find some further pretext for having the petition postponed once again. But by that time the Ukrainians may well have lost all interest in the fate of their petition, because they will be tempted to think that the League has made up its mind that it cannot give the minorities the protection to which they are entitled. This would be a disaster, for in their despair the Ukrainians would probably turn in earnest to a policy of violence. But the League is still sitting, and it is not too late for the Council to change its mind and admit that there is time, and that it is time, to redress the ills which the Ukrainians suffered twelve months ago and which in an abated form they still experience from day to day.

(The Manchester Guardian,
September, 22, 1931).

ся, як В. М. Пан буде мав поступити собі, поки мій старший брат не приїде з Ярослава, котрий також мені се забороняє, щоби я за В.М. Пана пішла, кажучи, що мене В. Мосць будеш намовляти на віру (католицьку), де я того не слухаю. Я раз рекла слово В. Панови і при п. синдикови, де його хочу додержати. Можеш В. Мосць з п. синдиком прийти, хоч буде пані матка і пані сестра. Я моє слово потверджу і що раз вже загадала, Господеви Богови віддамся в опіку. Решту заховую собі до устної розмови, остаючи В. М. Пана прихильною приятелькою.

„Анастазія.

„Мої дівки за ярмарок дякують, готові відслужити В. М. Панови".

Анатема.

Коли Настуня зробила з Ґрабовського дурня, бо дала себе пірвати Кирієкови Папарі, і з ним звінчалася, молоду пару судив також церковний суд. Вислідом була анатема, кинена на них єпископом:

„Йосиф Шумлянський, з Божої ласки православний єпископ львівський, галицький і т. д.

„Що славетна Анастазія, колись Василя Грегоровича донька, забувши боязни Божої, права посполитого і Божого, та свої перші обітниці, коли славному Бальтазарови Ґрабовському, міщанинови і купцеви львівському, обіцяла, та оному цілo і не кому іншому, при людях великої поваги гідних рукодайним словом і остатним ствердивши поклястися мала, — від котрої то обітниці і слова відступивши і потайно зі шляхотним Ґеорґієм Папарою, своїм шурином по стрийній сестрі, котра за ним зістає, учинивши раду, сміла і важилася над заповідь і пересторогу всечесного отця Комарянського, Намісника нашого катедрального львівського, нашим пастирським іменем того їй як також обом сторонам забороняючого, Кирієкови Папарі (віддалася) рідному братови згаданого Ґеорґія Папари. Скорумповавши собі (підкупивши) Александра Тустановського, попа Благовіщенського, ще у відлученню будучого, на місци неналежитім, бо в приватній хаті, і чого канони св. Отців сильно забороняють, як також зверхність нашу вже на той час нам дану поминувши і ще згаданого львівського Намісника зневаживши звінчалася і в кревности шестого степеня з тим згаданим Кирієком Папарою, вшетечником, а не мужом власним будучим, у вшетечности мешкають. Тоді ми видали були на названі персони, особливо на Анастазію і на Кирієка Папару за неприличність в кревности подружа, та на Ґеорґія Папару як злого порадника — позви перші, другі і трикратні, за котрими, що не ставилися, ми судили, щоби такії, котрі живуть в кревности і не розлучаються, були відлучені від церкви і від всіх церковних порядків і під 177-мим каноном: „Нехай буде відлучений від св. Тройці і на Юдине місце покликаний буде; як розлучиться, бо на крови вшетеченство учинив, на літ 15, щоб покутував-" А що названа Анастазія з Кирієком Папарою, не думаючи про смертельний гріх, легко собі наш духовний суд з Ґеорґієм Папарою важать, тоді ми як непослушних згідно з наведеним каноном вперід від світського засідання, розмови, пиття і їди, потому від церкви і від всіх душам християнським потрібних поряків відлучаємо і як гнилі члени відтинаємо і як вшетечників, що не каються, проклинаємо. Нехай будуть прокляті і з домами своїми; і нехай земля пожре їх живих, як Давтана і Абіона в суді! Нехай будуть прокляті і королівства Божого нехай не одідичать; і вичеркнуться з книг животних і з праведними нехай не будуть вписані. І нехай станут каменями перед людьми і всіма, аки жена Льотова і так до страшного приходу Христа нехай буде, як не виправдаються, то лекше буде Содомі і Гоморі в день суду, як проклятим від нас. Нехайся анатема буде їм на вічну душі і тіла загибіль, на віки вічні Амінь! В катедрі львівській на соборі дня 14. октобра 1668".

Сю анатему владика пізніше відкликав і процес ведеться лиш перед міським урядом, бо Ґрабовський, котрого зводили, зажадав звороту коштів. В актах записаний такий:

Рахунок коштів Ґрабовського.

Право (процес) коштує мене 1,200 злотих.

Дарунки кождого року: цукри, вина, малмазії, вінці, фавори, посли до Настуні і від неї, музики, що казала собі грати, співати (серенади під вікнами?) і інші експенса легко рахуючи 300 зл. на кождий рік.

Не згадуючи про те, що мене до того привела, що приятеля і господині в своїй хаті через так богато років я не міг мати через неї, де маючи приятеля знаю, що я був би ліпший (заощадивби) на кождий рік тисячею або двома. Про те, що до значних шкід мене привела, і погорди мене набавила і обезславила мене, на що я можу присягати, що більше маю шкоди безмаль на 3,000 зл".

Оборона Насті.

Настуся своїм заступником перечить, щоби будьколи Ґрабовського баламутила, тим менше, щоби дала слово. Дарунки були безвартні і вона звертала їх.

Покликана Настею на свідка Марія Іванівна зізнала, що „одинокий раз під неприсутніть матери Ґрабовський прислав Кастелі і Ян Лясковський, містерно підскакувало, нічну шапочку, 1½ ліктя китайки, 2 золоті перстенці. Дарунки звернено".

Свідками Настусі на те, що не давала слова, були Станислав Кастелі і Ян Лясковські, що послували від Бальтазара. Вони сказали:

„Панна до того не признавалася і в жарт обертала. На доказ їй подали дві великі картки. Вона відповіла:

„То не новина паннам з молодиків зажартувати собі, а о много більше з вдівців. А як йому жаль тих дарунків, що присилав мені, то презентую і прошу, щоби йому були віддані. Нехай в голову не заходить, бо тепер канікула".

„В пуделку (було) різдво Господне і лискучої матерійки локоть менше або більше і два перстеники, які були, не тямимо".

Свідок Єлисавета Хмелевська зізнала, що коли панні говорили „сторони тих залицянок і приязни пана Ґрабовського", то Настуня відповіла:

„Не моя річ за Поляка вийти!"

Прольокутор Настуні.

Правний заступник Настуні так відповів на позов Ґрабовського:

„Пан Бальтазар каже, будьтоби справляв музики, якісь кантілени (співи), котрих як би ужити мав бачучи незгідну гармонію душ. До того кождий міг би се признати, як би то статочному чоловікови ту суету згадувати, яку пізвана ані мала у себе ані того слухала і того батьки, як статочно живучі, в своїй хаті не допустилиб. Актор (Ґрабовський), як котрий раз був у хаті батьків пізваної, то прийшов під претекстом, що там державнаймлений крам на долині. І відвідуючи гостий шляхту і жовнірських депутатів, котрим сам в часі зїздів в тім публичнім місті з уряду в тійже хаті будучи міським становничим, записував кватиру. Бачучи і дізнаючи нехіть панни, не міг зайти собі з дівчиною, будучи сам зрілим і в статочнім віці і діточки маючи дорослі. Каже, будьто би до того привела, що все побідив Амор (бог любови). Але з тим коханням треба було покликатися на двостих другого поета:

„Бистрою думкою збагни, що є те, що ти любиш. І твою шию втягни в ярмо, яке могло би тебе згнобити!"

Папара.

Муж Настуні Папара за „правну напасть" зажадав від Ґрабовського як зворот коштів процесу 15,000 зл.

Кінець.

Уряд міста Львова хотів цілий сей спір полагодити угодово. Сторони не могли погодитися, отже, уряд видав присуд, що Анастазія має відприсягтися: ствердити присягою, що дарунків не принимала, або приняті звернула. Обі сторони відкинули присуд і відкликалися до задворних судів. Король затвердив присуд радних.

Д-р А. Т. Кібзей.

ДЕЩО З МЕДИЦИНИ

(82)

Четвертого або пятого дня недуги зачинає показуватися висипка по тілі, подібна до висипки при шкарлятині. Найперше на лиці, на чолі та поза вухами, а за кілька годин вже й по цілім тілі висипаються маленькі червоні пятна так, немачеби від вкушення мухою, які під натиском пальців зникають. При тім катар не уступає, але тревае далі до пятого або й до шестого дня. Дитина в тім періоді стається більше хорою, горячка значно підноситься, кашель стається сильнійший; живчик і віддих прискорені; неспокій у дитини великий, бессонність, а часом навіть маячіння в горячці.

Такий стан недуги тревае три або чотири дни, а часом навіть шість. Відтак висипка зачинає уступати. Горячка спадає і дитина нагло зачинає веселішати та домагатися їжі. Сама висипка блідніє і пятого або шестого дня щезає цілком; лусочки з висипки відпадають і шкіра дитини стається нормальною. Дитина скоро приходить до здоровля і звичайно до 10 днів вона вже не має ніяких слідів недуги, за винятком кашлю, що найдовше їй докучає.

Очевидно, кір може бути сильніщий або слабший. Слабший кір тревае всього 5 днів тай при тім навіть катару дитина не має.

Але хоч кір сам собою не є смертельною недугою, то всеж таки він може викликати інші небезпечні недуги, а найважнішою такою недугою, полученою з кіром, є запалення віддихових проводів, запалення горла, а часом навіть запалення легенів, і ті навіть запалення легенів і ті недуги дуже легко можуть спричинити смерть дитини.

Часом у сполученню з кіром можуть витворитися в горлі погані боляки, ангіна і т. п. Часом недужу на кір дитину мучать конвульсії; часом може наступити навіть запалення серця й інші подібні слабости, що звичайно кінчаться смертю. Але найнебезпечнішою комплікацією кору може бути туберкульоза або сухоти легенів, а також хронічне запалення віддихових рурок.

Лікування кору полягає на тім, щоби взагалі охоронитись від зарази. Недужий на кір повинен лежати в чистій, здоровим повітрям перевітрюваній кімнаті, якої теплота повинна бути 63° Фаренгайта. Накриття на постелі повинен мати легке. Купатися не повинен аж доки кір не уступить. Вікна в хаті повинні бути притемнені, эглядно заслонені, щоб світло не разило очей хорого. Пожива хорого повинна бути легка: юшка, молоко, клеік, кава, чай, содова вода і т. п. Треба дуже вважати на те, щоб недужий не простудився. Тому він повинен лежати в ліжку що найменше тиждень, доки горячка цілком не спаде. На двір виходити може аж по двох тижнях. Для скріплення здоровля в часі виздоровіння повинноcя дбати про добре віджинлювання.

Саму недугу кору і його комплікацій лікується після проявів, одначе дуже часто треба лікарської помочі, бо тільки лікар може успішно запобігти ріжним поганим наслідкам недуги і її компікаціям.

Щоб охоронитися від кору, треба здалека держатися від особи, хорої на кір, бо ця недуга — як сказано — є дуже заразлива. Відосібнення або кварантана хорого повинна тревати бодай три тижні. Найбільше заразливим є кір в часі катару недужого і в часі висипки. У всякім разі добре є удержувати як найбільшу гігієну і дезинфекцію в часі недуги, щоби слабість не перенеслася на здорових людей.

В найновіших часах, подібно як при інших недугах, практикується защеплювання відповідної сировати, котра улекшує лікування кору, а навіть хоронить від зараження на деякий час.

V. Німецький кір. (Rubella).

Це є спеціяльна, але легка зараза, що проявляється рожевою висипкою на тілі й опухненням железів в карку та іншими легкими недомаганнями організму. Заразитись можна нею через якийнебудь звязок з хорим на сей рід кору. Заразливість тревае досить довго, бо сім днів навіть по уступленню горячки.

Прояви недуги. Недуга показується в 14 до 21 днів по зараженню. А зачинається вона болем голови, легкою недиспозицією, горячкою, дрощами. Сейчас, а найпізніше другого дня недуги показується висипка на лиці, на грудях, на череві й на раменах, а вкінці й на ногах. Є це рожеві пятна, що на кадовбі тіла скоро зливаються з собою і майже нічим не ріжняться від пятен шкарлятини. Ті пятна зникають на протягу одного або двох днів, лишаючи по собі тільки легоньку закраску. Рідко коли гнояться. При тім — як сказано — железа шиї напухають, а в устах червоно і сухо. Теплота тіла нормальна; рідко коли підноситься до 104° Фаренгайта.

Ця недуга не викликує поважних комплікацій і не потягає за собою багато випадків смерти, тому й не потребує спеціяльного лікування.

(Дальше буде).

Два Українські Велетні

ІВАН ФРАНКО.

ТАРАС ШЕВЧЕНКО.

Такої пари портретів в Америці ще не було. Розмір 15x20 цалів.

Українці! Купуйте і прикрашуйте ними свої хати. Таксамо всі Організації, Братства, Читальні, Клюби, Школи і Народні Доми повинні прикрасити свої стіни портретами тих наших двох велитнів.

Таксамо всі Українські Бизнесмени повинні сего року брати ті два календарі на „Крізмус презент" для своїх костумерів, а зробите їм найліпшу прислугу і задоволення. Портрети друковані в багатьох кольорах і представляються дуже чудово. Пишіть або телефонуйте. Хто з бизнесменів близько Ню Йорку, то ми на бажання можемо післати нашого представника, котрий покаже Вам для вибору більше взірців.

GALICIAN BAZAR, 123 AVENUE A, NEW YORK, N. Y.

Наш телефон: DRY DOCK 4-1752.

ПОМАГАЙМО ЛЕМКІВЩИНІ!

Відозва до родимців з Полян суровичних.

Дорогі Родимці!

Многократно зазначили Ви велику любов до всього, що рідне і нам дороге, й обильними грошевими жертвами причинилися до будови величавих церков і гарних домів для національних потреб. Ви зрозуміли добре важке положення рідного краю і Ваших безталанних братів та оцінили велике значіння просвіти, без котрої ніякий народ не може жити. Дякувати милосердному Богу, наш народ почав отрясатися з темноти, у якій дотепер проживав і в богатьох наших селах повстали читальні, кружки „Рідної Школи", захоронки, кооперативи і всякі інші культурні установи. Також наше село має читальню „Просвіти", котра розвиває дуже пожиточну діяльність між громадянами. На жаль, ми не змоглися, з причини великої нужди в краю і у нас, на власний дім, де булаб приміщена читальня і де ми моглиб заснувати захоронку для дітей, позичкову касу, руханкове товариство для молоді і т. п. Маємо уже гарну площу посеред села при головній дорозі під будову народного дому, однак про його будову власними силами серед теперішних важких фінансових обставин навіть думати не можемо. З огляду на це, що наша читальня міститься лиш хвилево у малій невигідній кімнатці півця церковного і небавом будемо мусіли її опорожнити, ми постановили в крайній потребі звернутися до Вас, Дорогі Родимці, з проханням о негайну збіркову Вашу підмогу для будови нашого народного дому, котрий в осени міг би бути збудований.

Подайте нам ласкаво помічну руку, а Ваші чесні імена будуть увіковічнені у цьому благородному ділі.

За Виділ Читальні: о. Теофіль Кміцикевич, голова; Микола Варянка (дяк), секретар; Стефан Дзяба, заст. секр.; Іван Лакомий, містоголова; Стефан Тинво, скарбник; Федьо Дзяба і Стефан Пованда, контр. комісія; Василь Каша, господар. (Печатка).

У звязку з повищою відозвою, ми, мешканці села Поляни сировичні, повідомляємо Вас, що вибрано Комітет будови власної домівки для Читальні „Просвіти". В склад комітету ввійшли: Кость Качуряк, предс.; Андрій Світич, секр.; Стефан Каша, касієр. До контрольної комісії ввійшли: Стефан Полянський, Василь Світич і Микола Ядловський.

Щоби гідно започаткувати збірку, кождий член комітету зложив свою жертву, як слідує: Михайло Ядловський $50. Кость Качуряк і Василь Світич по $25. Стефана Каша і Андрій Світич по $10. Разом зложено $120.00.

Наше село під оглядом освіти було дуже запущене і ми дуже радіємо, читаючи, як наша молодіж рветься до освіти, організує аматорські вистави, влаштовує вечірки і т. п. Від нас залежить, щоби ця праця розвивалась як найкраще у своїм власнім домі. Браття Лемки сяніцького повіту! Поможіть нам своїми жертвами у викінченню такої гарної цілі. Ласкаві жертви просимо слати на адресу касієра Стефана Каші, 327 ROSEHILL PL., ELIZABETH, N. J., або предсідателя Костя Качуряка, 504 NEW YORK AVE., ELIZABETH, N. J. Всі гроші вишлеться до села через Обєднання, а імена жертводавців і повне справоздання поміститься в часописах.

ЗА КОМІТЕТ У ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ:
К. Качуряк, Андрій Світич, Стефан Каша.

СУМНИЙ КІНЕЦЬ БУВШОГО МІЛІЯРДЕРА.

В Будапешті арештовано якогось Бетеща, що походить з визначної родини, що колись був богатим семигородським горожанином. Арештовано його за крадіж мотоциклю. Той Бетеш брав участь у світовій війні, мав богато воєнних відзнак, був кілька разів ранений, а як виздоровів став вести гуляще вічне життя, яке зїло його міліярди. В однім клюбі втратив Бетеш за одну ніч 450 міліонів. До решти зїла його майно любов до жінки легких обичаїв. Недавно відставлено його на поліцію як волокиту без заняття, але пустили його на волю з милосердя, а навіть вистаралися для нього скромне заняття. Та він, видно, вже був зовсім морально підупав, бо занедбував свої службові обовязки і ночами шлявся по місті. Вкінці арештували його за крадіж мотоцикля.

В однім містечку годинникар є теж ритуальним різником, одначе громадяни не дуже довіряють його талантові. Кажуть про нього:

— Коли він заріже курку, то вона йде, колиж направить годинник, то годинник стоїть.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

ТАРЗАНІВ СИН.

(54)

Шведи підійшли з Ковудом до найближчої хижі. В глибині хижі вони побачили дівчину, що лежала на землі звязана. „Вона мабуть має тисячу років віку, Ковуде" — сказав один Швед і повернувся геть з хижі. „Підожди" — вигукнув Ковуд — це так здається тобі в темноті. Вона молода. Я її зараз виведу з хижі. Коли Мерієм вивели з хижі, вона хотіла знову тікати назад, побачивши перед собою двох білих людей.

— о —

Вони зі здивуванням пізнали її. Не було й найменшого сумніву, що це була та дівчина, яку кілька років тому викрадено від шейка. „А що, чи не є вона молодою й гарною?" — запитав Ковуд. „Та вона не є старою", відповів Мальбін, стараючися закрити свою цікавість дівчиною. „Та всеодно, вона буде лише тягаром для нас". Дівчина дивилася зі страхом на білих, бо вони для неї були такимиж ворогами, як чорні.

— о —

Мальбін звернувся до неї по арабськи. „Чи хотілаб ти, щоб ми тебе забрали тепер звідси геть?" — запитав він її. Поволі дівчина почала пригадувати, що колись вона чула цю мову й розуміла її. Нарешті з трудом виговорила: „Я хочу бути вільною й знову знайти Корака. Але з вами бути не хочу". Тоді Мальбін звернувся до Ковуда: „Вона не хоче йти з нами". „Ви мужчини, — відповів чорний — хіба не можете взяти її силою?"

— о —

„Та це, Ковуде, буде для нас лише морока. Але коли ти хочеш так, то ми можемо забрати її силою". Тепер Ковуд почав торгуватися, щоб як найдорожче продати її. Нарешті торг закінчився й дівчина перейшла до рук Шведів. Заплатили за неї шість ярдів дешевої матерії, три старі мідяні гарматні патрони та новий блискучий ніж. Всі були задоволені гарним торгом. Лише одна Мерієм залишилась зажуреною.

— о —

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПОШУКУЮ доброго чоловіка до спілки. Бизнес направа автомобілів (Auto repairing and Welding). Істнуючий вже 14 літ.
L. GILEWSKI,
425—427 Hoboken Avenue
Jersey City, N. J.

САМОТНИЙ СТАРШИЙ ФАРМЕР пошукує вдови у віці около 50 літ до помочі на фармі.
WALTER KOSTECKI,
389 Jackson Ave., Jersey City, N. J.

НА ПРОДАЖ

Фарма 195 акрів, добра для спільників, бо є 2 доми, одна на фамілії і оден на одну фамілію, штук худоби. Ціна $7,000, готівкою $3,000. Властитель виїжджає, тому так дешево і скоро мусить бути спродана.
STANLEY NYCHAY
Staffordville, Conn.

МАЛІ ФАРМИ.

Оден акер землі 115 долярів на годівлю курей, також земля при стейтовім Гайвей, добра на [illegible] стацію або другий бизнес в самім місті Whippany, N. J., де є фабрики. Ціна за бизнесовий лот $[illegible] і по $50. Услівя купна $10 [illegible] а решта на місячні сплати по $1 за кождий лот. Пишіть до
SUPERIOR HOLDING CORP.,
44 Huntington Terrace, Newark, N. J.

Д-Р ЮРІЙ АНРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР
153 AVENUE B,
NEW YORK, N. Y.
(межи 9. і 10. ул.)
Tel. ALGONQUIN 4-8625
Урядові години: рано від 10 до 11, ввечір від 6 до 8, а в неділі після умови.

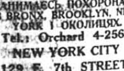
DR. N. M. HNATYSHYN
УКР. ЛІКАР-ХІРУРГ
2732 WEST 14th STREET,
CLEVELAND, OHIO.
TEL.: PROSPECT 7597.

Herman Turkel
АДВОКАТ І ДОРАДНИК ПРАВНИЧИЙ
51 Chambers St., New York City
ROOM 723. — TEL. WOrth 2-7880.
ЦИВІЛЬНІ, КРИМІНАЛЬНІ І РОЗВОДОВІ СПРАВИ.
Виробловання документів, контрактів і полагоджування всяких других легальних справ.
ГОВОРЮ ПО УКРАЇНСЬКИ.

ВЗОРИ канва, нитки до вишивання D. M. C. і стемповані річи. Пишіть по катальог до:
UKRAINIAN BAZAR,
170 E. 4th St., New York, N. Y.

РІДКА НАГОДА І ДЕШЕВІСТЬ.
ФАРМА 41 акрів, земля чорна і дуже урожайна, при добрій дорозі і близько міста. Дім 7 гарних кімнат і другі забудовання в дуже добрім стані, вся потрібна машинерія і знаряди, пасовиско з водою; 2 гарні коні, 4 молоді корови, 3 ялівки, 250 курей, 280 качок, богато сіна з конюшиною, пшениця, овес, 10 акрів стятої кукурузи, бульба і друга огородовина. Ця фарма мусить бути спродана з причини недуги в родині, за дуже приступну ціну для скорого покупця. Ціна $5,700, готівки потрібно $3,000. Голоситися: 227-
FARM AGENCY,
593 Jersey Ave., Jersey City, N. J.
Маємо кілька дуже добрих і гарних ФАРМ на продаж. Хто собі тепер купить фарму, той богато щадить тому, що тепер є все на ФАРМІ, а дешо і таньше купить, бо на весну майже все дожите і також треба за ФАРМУ дорожче заплатити, коли фармер перезимує на фармі, то на весну він підносить ціну, маючи надію що в літі продасть її дорожче і переважно так буває, що люде купують фарми в літі, платять дорожче за них. Купуючи фарми в теперішнім часі можна защадити гроші.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ.
Tel.: Orchard 4-2568
NEW YORK CITY
129 E. 7th STREET.

ПЕРШИЙ УКР. ПОГРЕБОВИЙ ЗАКЛАД В НЮАРКУ І НА ОКОЛИЦЮ.
Ми робимо гарні похорони
ПО $150

Без ріжниці як далекі позамісцевости, кличте нас:
Офіс: 485 AVON AVENUE
Phone: Terrace 3-8882; або Waverly 2-1636, NEWARK, N. J.